

dje.

a. Vv. 53 6211

1	1031
515	510
456	447
438	433
422	357
335	314
401	304
254	230
215	204
150	125
1108	

ssza.

Vv. 55 6411

815	914
608	559
94	558
519	533
520	512
459	451
438	427
412	406
135	

issza.

Vv. 5 6111

715	1101
915	904
854	843
830	810
744	732
720	713
659	633
415	304

amára. adatok 2. Az éjjeli yeknek etükkel adatai-onalak lakozó

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 24 K.
Félévre — — — — 12 K.
Negyedévre — — — 6 K.
Egy hóra — — — — 2 K.
— Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadta-
nak el. Azonkívül az öszs-
hirdetési irodákban.
Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor. ■■■■■

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 93. szám.

Kedd, április 23.

Az új kormány,

Budapest, ápr. 23.

— Politikai munkatársunktól. —

A Lukács-kabinet megalakult és már a legközelebbi napokban, előreláthatólag jövő héten, be is mutatkozik az országgyűlésnek.

Most az a kérdés foglalkoztat mindenkit, hogy mi lesz? Aligha esalódunk, ha annak a szilárd reményünknek adunk kifejezést, hogy hamarosan meg lesz a békés kibontakozás. Nemesak az a körülmény tölt el bennünket az ehhez való reménységgel, hogy a Lukács László személye minden oldalon nagy bizalommal találkozik, hanem az is, hogy amit Lukács László hoz, az hihetőleg ki fogja elégteleni még a szélső ellenzékét is, úgy, hogy ez az ellenzék nem áll tovább útjába a véderő-reform megvalósulásának.

Lukács László, aki teljesen a nemzeti munkapártra támaszkodik s akinek a kabinetjében helyet foglalnak az eddigi reszort-miniszterek is, (csak éppen annyi változtatással, hogy a pénzügyi tárcát Teleszky János vállalta, horvát miniszter pedig Josipovich Géza lett), azzal az őszinte törekvéssel jött, hogy mihamarabb helyreállítsa a parlament munkarendjét. Nem kunyorálja a békét, nem megalázkodva kéri, de viszont nem is kíván megalkodást senki részéről.

Ami a legnagyobb nehézségeket okozta mostanában, — a választójogi reform kérdése — kétségkívül igen gyorsan megszűnik ádáz harcok oka lenni. Lukács László a lehető legrövidebb időn belül meg akarja valósítani ezt a reformot, mely elodázhatatlan s amely a legkövetelőbb módon zörget a parlament kapuján. El akarja intézni e kérdést Lukács őszintén, becsületesen, minden hátsó gondolat nélkül, mindenkit kielégítő módon. Hogy ez komoly és igaz törekvése az új miniszterelnöknek, azt feltétlenül elhiszik mindazok, akik Lukács Lászlót ismerik és tudják, hogy az ő egyénisége mennyire szaturálva van liberális és demokratikus érzésekkel.

Maga az új miniszterelnök szószerint ezeket mondotta e kérdésről egy hírlapíróknak:

— Én igazán demokratikus választójogi reformot akarok és azt hiszem, hogy azzal, amit hozni fogok, a legradikálisabb elemek, sőt a szociáldemokraták is meg lehetnek elégedve. Kétségtelenül lehetséges lesz oly megoldás, amely az egész parlament helyeslésével találkozhat!

Lukács László tehát egész biztosnak veszi, hogy az a választójogi reform, melyet ő kontemplál, lehetővé teszi a béke megteremtését és mert nyilvánvalóan

látjuk abból a modus precedendiből, melyet az új miniszterelnök eddig követ, a nagy céltudatosságot, mely Lukács László eselekvéseit irányítja, hát nem lehet kétségünk benne, hogy ez az államférfiu, aki a legalaposabban ismeri a helyzetet s akinek főjellemvonása az a nagy gyakorlatiasság, melylyel a viszonyokat meg tudja ítélni, csakugyan a legbiztosabb lépésekkel halad a maga célja felé. Ez a cél: a béke, a parlament munkaképességének helyreállítása és a nagy, produktív alkotások megvalósítása.

Minden ok megvan tehát arra, hogy nemesak a nemzeti munkapárt, hanem az ellenzék is bizalommal fogadja azt a férfit, aki most a magyar kormányzati ügyek élére került s aki bizonyára nem is fog esalódni abbeli várakozásában, hogy szánhassa a helyzetet.

Törekszik erre, — mint minden jel mutatja, — a legbékésebb, legrokonszenvesebb eszközökkel s az ellenzék hihetőleg honorálni is fogja azt a nagy méltányosságát, melyet Lukács László az oppozicionális óhajításokkal szemben tanusít. Ha nem így történik, ha a békés kibontakozásnak továbbra is akadályokat állítanak a parlamentben: akkor — és ezt határozottan hangsúlyozni kell — Lukács László messzemenő felhatalmazásokkal bír máris a király részéről, hogy szükség esetén más alkotmányos eszközök alkalmazásával teremtsen meg azt a rendet, melyet az ország tovább nem nélkülözhet.

De hát erre aligha kerül a sor. A szimptomák arra vallanak, hogy hamarosan teljes béke váltja föl az eddig uralkodott izgalmat és felfordulást s hogy Lukács László igen rövid idő alatt teljesen eliminálni tudja majd az államéletből azt a kórvagyot, mely eddig az országot és a nemzetet sorvasztotta.

A Torontálmezei tüzoltószövetség közgyűlése.

— Sajáttudósítónktól. —

Nagybecskerek, 1912 ápr. 21.

Vasárnap délelőtt 10 órakor a vármegyeház főispáni kistermében tartotta meg a torontálmezei tüzoltószövetség évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen, amelyen dr. Dellimanic Lajos főispán, a torontálmezei tüzoltószövetség elnöke elnökölt, szép számmal jelentek meg a vármegye vidéki tüzoltóegyesületek küldöttei és vezetői. Így résztvettek Stolez Adolf torontálmezei tüzoltószövetségi alelnök, megyei tüzfelügyelő Nagyikindáról, Sztrósz Béla szövetségi titkár, Szávits Sándor vármegyei tüzfelügyelő, Menczer Lipót tüzoltószövetségi pénztáros, Tóth Károly szőreghi, Loir Gyula nagyikindai, Bene Géza keviszöllői, Gáll Antal törökbecsei, Schneider Miklós kiskomlói, Kelle János perjámosi, Mo-

haupt Gyula alibunári, Paltzmann Aladár bégaszentgyörgyi és Tomász Antal nagyszentmiklósi járási tüzfelügyelők. Továbbá Keresztes Aladár tüzoltószövetségi számvizsgáló bizottság tagja, Szeley Mihály tüzoltószövetségi másodtitkár, ifj. Szabó Bertalan alparancsnok és Kollarich Gábor mentőtiszt.

A közgyűlés megnyitása után a tárgyszorozat első pontjaként Szávits Sándor megyei tüzfelügyelő felolvassa alapos és nagy szak tudásra valló évi jelentését, amelyben a megye területén legutóbb végzett tüzrendészeti vizsgálatairól számol be. Ezután Szávits Sándor, a közgyűlés nagy meglepetésére kijelenti, hogy állásáról lemond s kéri a közgyűlést, hogy állásától mentse fel. A közgyűlés természetesen a leghatározottabban ellenezte Szávits szándékát, Stolez Adolf megyei tüzfelügyelő hosszabb beszédben fejtegette a kiváló szakférfiu eltávozásának káros következményeit, majd pedig a közgyűléssel egyetemben bizalmat szavazott Szávitsnak és kérte őt állásának további megtartására. Szávits megköszönte a közgyűlés bizalmát és elfogadja újra a megbízatást, de csak úgy, ha, amint értesült, Strósz Béla szövetségi titkár, aki szintén le akar tisztségéről mondani, hasonlóképpen visszalép ebbeli elhatározásától, mert ő magában maradván, megérezné a szövetségi titkár buzgó és szakértő támogatásának hiányát.

Strósz Béla szövetségi titkár szintén bejelenti állásáról való lemondását s ezt egészségi okokkal, de főleg azzal indokolja, hogy a vidéken tüzoltószövetségellenes momentumokat tapasztal. A szövetség érdekében véli, hogy lemondva tisztségéről oda más kerüljön s így az eddig talán személyi kérdésekben rejlt indokok miatt pangó tüzoltósági ügyek könnyebben előrehaladjanak.

A közgyűlés természetesen a szövetségi titkár lemondását is a legélelnekben ellenezte s Menczer Lipót pénztáros szép beszédben méltatta a szövetségi titkár érdemeit, majd rámutatott arra, hogy milyen kárára lehet a tüzoltószövetségnek, ha itt is visszavonások keletkeznek.

Stolez Adolf a torontálmezei tüzoltószövetségnek az országos szervezetben való döntő és vezető szereplésére utalt, amelyet csakis a megyei szövetség kiváló szak tudásu és buzgó vezetőtagjai fáradhatatlan munkásságának köszönhetnek.

A közgyűlésnek végre is sikerült a két kiváló vezetőférfit arra bírni, hogy tisztségüket továbbra is megtartsák.

Ezután a gyűlés tárgyszorozatának többi pontjait vita nélkül intézték el.

Igy dr. Dellimanic Lajos elnök a tüzfelügyelők panaszára megígérte, hogy a tavaszi közgyűlésen a községi vezetőket, úgy mint a jegyzőket és főbírákat, a tüzrendészet hathatósabb felkarolására és támogatására serkenti.

Ezután Menczer Lipót pénztáros az 1911. évi számadást és a jövő évi költségvetést terjesztette elő, amelyet a közgyűlés elfogadott és a felmentvényt megadta.

Majd Strósz Béla szövetségi titkár terjesztette elő jutalmazási javaslatát, amelyet a közgyűlés szintén egyhanguan elfogadott. Továbbá az 1911. évi tüzoltótanfolyam jelentését olvasta föl, amely szerint az elmúlt évben az egyesület szintén a szokott buzgósággal vezette a kiképzési tanfolyamot. A lemondott módosi tüzfelügyelő állásának ideiglenes ellátására Bene Géza keviszöllői járási tüzfelügyelőt kérték meg. Több kisebb belső szervezeti ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Az új vasuti menetrend.

A Máv. májusi menetrendje. — Gyorsított személyvonat a nagybecskerek—szegedi vonalon.

ápr. 23.

A Máv. igazgatósága most küldte meg lapunknak a nyári menetrendet. A menetrendnek ránc nézve legfontosabb változása, hogy beteljesedik Nagybecskerek régi vágya, amennyiben május elsejétől kezdve a szeged—nagybecskerek-i vonalon egy gyorsított személyvonat fog közlekedni, amely Nagybecskerekről reggel 6 óra 21 perckor indul és Szegedre 9 óra 41 perckor érkezik meg, míg a délutáni vonat Szegedről d. e. 11 órakor indulva, Nagybecskerekre 3 óra 15 perckor érkezik meg, vagyis az eddigi szegedi ut alaposan meg rövidül. Persze ennél még előnyösebb lehetett volna megcsinálni a vasuti összeköttetést, de az új menetrend elvégre mégis csak haladást jelent.

Az új májusi menetrendnek Torontálvármegyét érdeklő nevezetesebb változásai a következők:

A Szeged—nagybecskerek-i vonal.

Szeged és Nagybecskerek között egy új gyorsított személyvonatpár helyezték forgalomba, mely Nagybecskerekéről reggel 6 óra 21 perckor indulva, Szegedre délelőtt 9 óra 41 perckor fog érkezni, illetve Szegedről délelőtt 11 óra 50 perckor indulva, Nagybecskerekre délután 3 óra 15 perckor fog érkezni. Ezenkívül Nagybecskerekéről Karlováig egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Nagybecskerekéről délelőtt 10 órakor indulva, Karlovára délelőtt 11 óra 42 perckor fog érkezni. A Szeged és Törökkanizsa között közlekedett délutáni motoros vonatpár megszüntették. Ezzel egyidejűleg a többi vonat menetrendje is többé-kevésbé módosul, egyes vonatok menettartama pedig megrövidül.

A többi vonalakon.

A Nagybecskerek—panesovai vonalon. A Panesováról jelenleg délután 1 óra 25 perckor induló, Nagybecskerekre délután 5 óra 15 perckor érkező vonat későbbre fektetve, Panesováról délután 3 óra 17 perckor fog indulni és Nagybecskerekre este 7 óra 4 perckor fog érkezni.

A Versec—kevevári vonalon. A Kevevári felől Verseczre jelenleg reggel 6 óra 57 perckor érkező vonat későbbre, az oda Petre felől jelenleg délelőtt 10 óra 46 perckor érkező vonat pedig korábbra fektetetik.

A Petre—panesovai vonalon. A Panesováról éjjel 3 óra 41 perckor induló, Petrére reggel 5 óra 01 perckor érkező vonat megszüntették, helyette a délutáni órákban egy új vonat helyeztetik forgalomba, mely Panesováról délután 4 óra 48 perckor indulva, Petrére este 6 órakor fog érkezni. A Panesováról Petre felé jelenleg délelőtt 7 óra 46 perckor induló, Petrére délelőtt 9 óra 6 perckor érkező vonat korábbra fektetve, Petrére már délelőtt 8 óra 9 perckor fog érkezni.

A Versecz—marosillyei vonalon. A Lugosról jelenleg éjjel 2 óra 40 perckor induló, Verseczre reggel 6 óra 51 perckor érkező személyvonat későbbre fektetve Lugosról éjjel 3 óra 29 perckor fog indulni, Verseczre pedig reggel 7 óra 50 perckor fog érkezni. A Buziásfürdőről jelenleg reggel 5 óra 25 perckor induló, Gáttájára délelőtt 7 óra 15 perckor érkező személyszállító tehervonat, korábbra fektetve Buziásfürdőről már éjjel 3 óra 15 perckor fog indulni, Gáttájára pedig már éjjel 5 órakor fog érkezni.

A Széphely—lieblingi vonalon. A Széphelyre délelőtt 8 óra 25 perckor érkező és az onnan délelőtt 8 óra 50 perckor induló vonat megszüntették.

A Széphely—bókai vonalon. A Széphelyre jelenleg délelőtt 11 óra 49 perckor érkező vonat korábbra fektetve oda már délelőtt 11 órakor fog érkezni.

HIREK.

— **Bogdán Zsivkó kitüntetése.** A király dr. Bogdán Zsivkó országgyűlési képviselőnek valamint törvényes utódainak a közélet és közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet „Tiszahegyesi” előnévvel díjmentesen adományozta.

— **Az alispán üdvözlése.** Jankó Ágoston alispánhoz udvari tanácsossá való kinevezése alkalmából ujabban még a következők küldtek üdvözléseket:

Csernoch János kalocsai érsek, Pap Géza, Kállay Zoltán Hevesmegye főispánja, Meixenberger József, Orsó Gáspár, Roósz, Fuchs, Hesz, dr. Rosenstein Mór, Sebestyén Károly, Krauszhar Károly, Róser Adám, dr. Tolveth, Telbisz Károly udv. tanácsos, Temesvár polgármestere, Hirsch, Vass Ágoston, Aich, Napholez Lajos, Török Árpád, Kayecz Lajos, Pap Géza, ágost. ev. egyház, Sombay Imre, Lengyel István, Kratics Szvetozar, Messinger Karolin, özv. dr. Mangold Samuné, Hübsch Bernárd, Hadzsits Emil, Mayer Henrik, Jakobi Gábor, Reiner Dávid, id. Bobor Gyula, Mayer Aurél, Zsenár Iván, Strasser Jakab, dr. Szabó Lajos, Karvaly Gyula, Bulovszky János, dr. Fischer Gyula, D. Bodó Matyas, Majzik Viktor hevesi alispán, Mixich Vince, dr. Gerő Leó, Jankovics M. György, Peterdy Lajos, özv. Bakilovich Ágostonné, Kammerlenghi Róbert, dr. Stefán Kristóf, Vende Aladár, Stefánovics Miklós, dr. Taufier Béla, Berényi Gyula, Eördögh Virgil, Weisz Zseni, Weisz Izidor, dr. Stassik Ferenc ügyvéd, Králik László, Rósa Izsó, Soltész István, Türk Marcel dr., Lederer Artur, Jónás Antal, Szukk József.

— **Athelyezés.** Gara Sándor Máv. főmérnököt, a Nagybecskerek—verseczi osztálymérnökség vezetőjét saját kérelmére a Máv. igazgatósága Debreczenbe helyezte át s legközelebb elhagyja városunkat. Gara oly előzékeny, finom modorú, kitűnően képzett szakértő, akinek távozását mindenki, akinek vele akár magán, akár hivatalos érintkezése volt, igazán sajnálja.

— **A hitelesítő közgyűlés.** A tegnap rendkívüli megyei közgyűlésnek ma délelőtt 10 órakor volt a hitelesítő aktuása. A hitelesítő közgyűlésen dr. Dellimánics Lajos főispán elnököt, résztvettek azonkívül Jankó Ágost udvari tanácsos alispán, Menezer Lipót és Menyhárt Károly hitelesítők és az előadók.

— **A vármegye zárszámadása.** Torontálvármegye állandó választmánya szombaton délután tartott ülésén tárgyalta Torontálvármegye háztartási alapjának 1911-ik évi számadását. A zárszámadás szerint a vármegye összes bevétele 762.883 K 58 fillér volt, a kiadás pedig 754.894 K 06 fillér. A cselekvő hátralék 58.597 K 51 fillér, a szenvedő hátralék 52.670 K 36 fillér. Ezeket összegezve a felesleg 13.916 K 67 fillér. Dacára, hogy a nagyszentmiklósi szolgabírói hivatal elhelyezésére vett ház vételárának kifizetésére a 2¹/₂ milliós alapból kölcsönképpen felvett 25.000 K tartozással növekedett a háztartási alap szenvedő hátraléka, a házi pénztár zárszámadása mégis eléggé kedvező eredményt tüntetett fel a vagyonállásban, mivel a pénztári maradvány és a cselekvő hátralék együttes összegében a szenvedő hátralékot mint tartozást nemcsak hogy fedezi, hanem még 13.916 K 67 fillér felesleget is tüntet fel, mint a háztartási alap tiszta vagyonát.

Az állandó választmány a zárszámadást helyesnek és igazoltnak találván, azt javasolja a törvényhatósági bizottságnak, hogy az az 1883. évi XV. t.-c. rendelkezéséhez képest a törvényhatósági bizottság által fogadtatásuk el és hogy a fellelős számadóknak, névszerint Stefkovits Endre m. kir. adótárnoknak és Sztójkovics György m. kir. adóellenőrnek a szokásos óvások fentartása mellett a fellelősséget adja meg. Elrendeli, hogy ezen határozata 15 napi közszemlére kités-

sék s minden törvényhatósági bizottsági tagnak megküldessék. Végül a háztartási, illetve a közuti alap rendezése körül különösebb buzgalmat kifejtett számvevőségi tagoknak neveztesen Keresztes Aladár számtanácsosnak 200 korona, Mády Jenő számgyakornoknak 100 koronával való jutalmazását javasolja. Hasonlóképpen jutalmazandóknak javasolja az adóhivatal különösebb buzgóságot kifejtett tisztviselőit és pedig Stefkovits Endre adótárnokot 200, Jeszenszky Endre adótisztet 100 koronával.

— **A földmivelésügyi miniszter könyvtári adománya.** A földmivelésügyi miniszter a hertelendyfalvai földmivelői kör részére egy 100 kötetből álló népkönyvtári gyűjteményt adományozott, továbbá egy könyvtári szekrényt beszerzésére 20 korona államsegélyt engedélyezett.

— **Jegyzőválasztás.** Felsőelemér községben szombaton töltötték be a néhai Kvatsák Nándor jegyző elhalálozásával megüresedett jegyzői állást. A választáson, melyen Lowieser Imre központi főszolgabíró elnököt, Miskov Velykó ottani segédjegyzőt választották meg egyhangulag jegyzőnek.

— **Földkölesönök becsülésének ellenőrzése.** A Magyar Közvetítő Bank Részvénytársaság, mely az elmúlt első üzletévben bőséges tartalékolás dacára 6% osztalékot fizetett részvényeseinek, értesülésünk szerint a tőkefelemeléssel kapcsolatban minden vármegye területén bizalmifériákat keres. Ezeknek, mint a bank választmányi tagjainak feladata volna a környékükön előforduló birtokbecsüléseket illő díjazás ellenében ellenőrizni. Akik ezen bizalmi küldetés iránt érdeklődnek, közelebbi felvilágosításért forduljanak a bankhoz, Budapest, VI., Teréz-kört 46.

— **A nagybecskerek-i ügyvédszövetség.** Az Országos ügyvédszövetség nagybecskerek-i osztálya f. hó 20-ikán tartotta meg a Lloyd helyiségekben rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen elnöké dr. Stern Lázárt, társelnökké dr. Váradyt, titkárrá dr. Chiroi Demetert, pénztárossá dr. Hubert Zsigmondot, választmányi tagokká Brettschneider Ferenc dr.-t, Eibeschütz Miksa dr.-t, Ernst Lajos dr.-t, Fried Albert dr.-t, Goldmann József dr.-t, Handler Lázár dr.-t, Nagy Dezső dr.-t, Obadeanu Pál dr.-t, Pollák Győző dr.-t és Vászity Endre dr.-t, békebírákká: Beller Istvánt, Kardos Samu dr.-t és Végel Lajos dr.-t, végül igazgatósági taggá Stern Lázár dr.-t választotta meg három évi időtartamra.

— **Szent György napja.** Ma estétől kezdve nem hét, hanem nyolc órakor esendülnek meg a katolikus templomok „Ave Mária”-ra hívó harangjai. Holnap van ugyanis Szent György napja, amely indőhatároló napot képez, amennyiben a magyar gazda ettől a naptól kezdve számítja a tavaszt. A régi jó időben nagy nevezetesség volt Szent György napja. A tanya ilyenkor megindult s a falu, a város megnépesedett. A gazda befogatta esengős lovait s a béreseMBER, kanász, gulyás gyalogszerrel, a juhász samárháton indult befelé a városba. A koresmákból kihangzott a duda, módosabb helyen pedig a tambura meg a hegedű vigalomra hívó szava; és ott gyűlt össze a gazda, a szolga és ott kötötték meg egymás között a „kontraktust”. A kézadás több volt a foglalónál. Egy értéke volt a becsület szóval. Ilyenkor a munkaadó földmives fizette az áldomást s a munkás kivette részét legalább egy napra az élet neki tetsző örömeiből. És hangzott a dal, a nóta... Ma már vége van Szent György napja költségének is. A mai kor elsöpri a régi szokásokat és letörli a paraszt lelkéből azt a zománcot, melyen meglátszott szive bensőjének, de egyuttal a földhöz való ragaszkodásának is ragyogó visszfénye... Ma megcsinálja a szerződést a jegyző, az ügyvéd, aláírja a gazda is, a munkás is, mégis megcsalják a legtöbb esetben egymást. A családiás benső jóviszonyt, mely egykor összefűzte azokat, kiknek verejtéke az aranykalászt termő rögökre

hullott, csak emlékeink között, a multban találjuk meg...

— **A bégahajózási szabályrendelet módosítása.** A rendőrkapitányság a bégai nagy hajózási forgalom következtében gyakran előforduló hajóösszeütközések folytán a bégahajózási szabályrendelet egyes pontjait az idők és körülmények változához mérten nem találja már eléggé megfelelőnek és célirányosnak és így felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszteriumhoz, hogy az avult bégahajózási szabályrendeletet a mostani sűrű hajóforgalomhoz mérten módosítsák.

— **A hálószobák réme,** a poloskák kirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a „Löcherer Cimexin” történetek próbák, beigazolták, hogy a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot, vagy foltot nem hagy. Moly ellen egyedül biztos szer. Kapható: Kollarich G. valamint Czika J. L. gyógyszerárakban és a készítőnél „Löcherer Gyula gyógyszerárakban Bártfán.”

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

Május 5. A jegyzőgyűlés közgyűlése.
Május 6. Rendes tavaszi közgyűlés.
Máj. 13. A köz. bizottság ülése.

Színház, irodalom.

Heti műsor:

Április 23. kedd: Rablólovag.
Április 24. szerda: Drótosít.
Április 25. esütörtök: Csitri (ujdonság).
Április 26. péntek: Leányvásár.
Április 27. szombat: Nagy diákok (ujdonság).
Április 28. vasárnap d. u.: Ezred apja. — Este: Lengyel menyecske (ujdonság).

** **A kis gróf.** Martos és Rényi operettjét tegnap este másodszer adta a szintársulat. Az előadást ezuttal is zsufozt ház nézte és ismét sokat tapsolt Békefinék, Koppán Margitnak, Kiss Cecilnek, Rónainak, Szigethy Bandinak és Tolnai Juliának.

TÁVIRATOK.

Az új kormány körül.

A kinevezés előtt. — Az új kormány bemutatkozása. — Lukács László választójoga. — Lukács és Justh tanácskozása.

Budapest, ápr. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A politika eseményei teljes erővel kavarnak az új kormány körül. Az új kormány kinevezése holnapra várható, a tanácskozások azonban sűrűn folynak, egyrészt az ellenzéki pártok körében, másrészt Lukács László és az ellenzéki pártok vezetői között. Legjobban persze a választói reform kérdése izgatja a politikusokat s ez képezi ma is a fő ütköző pontot a kibontakozásban.

Mai jelentéseink az alábbiak:

Az új kormány kinevezése ügyében Lukács László miniszterelnök ma délelőtt telefon útján érintkezett a kabinetirodával, ahonnan Skerlesz Iván báró miniszteri tanácsos adott felvi-

lágositást. Az új kormány kinevezése holnapra várható.

Az új kormány bemutatkozása

a képviselőház április 29-iki ülésén történik meg. Addig a tanácskozások az ellenzéki pártokkal nem szakadnak meg s így Lukács László reméli, hogy az új kormány bemutatkozásának ügye ezen az ülésen elintézésre nyer. Ha azonban a vita a bemutatkozás körül nem érne véget ezen az ülésen, akkor félbeszakítják a vitát s így napolják el az országgyűlést tíz napra, mert 30-ikán kezdődnek a delegációk tanácskozásai.

Lukács László választói reformja.

Budapest, ápr. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lukács László választójogi tervezete autentikus formában nem jutott ugyan még nyilvánosságra, mindazonáltal a tervezetnek egy-egy kikapott részlete kapcsán máris leköti az egész politikai világ figyelmét. A legnagyobb nyomatékkal hangsúlyozandó, hogy az ország közvéleménye akkor jár el helyesen, ha itéletét fentartja arra az időre, amikor az új miniszterelnök személyesen fogja az országot terveiről tájékoztatni. Ha van kérdés, melyben a tények alapos ismerete után lehet csak véleményt formálni, úgy a választójogi reform bizonyára ilyen.

A miniszterelnök különben tegnap a „Torontál” tudósítója előtt a következő nyilatkozatokat tette:

— Az én tervem arra irányul, hogy az általános, egyenlő és titkos választójog rendszere egyelőre átmenetileg kerüljön a magyar választójogi rendszerbe és így csupán időleges korlátok maradnak fenn az általános, egyenlő és titkos választójog kizárólagos rendszeresítésére. Az a mód, ahogyan én az általános, egyenlő és titkos választójogot be akarom vezetni, semmiféle kockázattal nem jár mindama fontos érdekekre, melyeket szem elől téveszteni nem szabad. Az egész módszer csak átmeneti. Tíz évre van tervezve és egyrészt fokozatosan kifejleszteni az általános választójogot és nyitva hagyná a lehetőséget a további fokozatos fejlesztésre, másrészt pedig az erre megérett elemeknek a jogot máris megadná. A nagyobb városokban az általános, egyenlő és titkos választójogot az általam proponált rendszer máris meghozná és az irni, olvasni tudó, tehát intelligens iparososztályt jogokhoz juttatná e tervezet. Nem állítom azonban ezt oda elengedhetlen feltételnek. Ha valaki valóban jobbat ajánl, szívesen fogadom. A mai választójog rikitóan egyenlőtlen. A cenzust mindenképpen egyenlősíteném.

A miniszterelnöknek ezen nyilatkozatai hitelesen igazolják, hogy ő egy óriási lépést óhajtott tenni a szavazati jog kiterjesztésére. Becsületes intenciókkal jön és kétségbevonhatlanul a legszélesebb alapu demokratikus parlamenti reform alapjára helyezkedik.

Lukács és Justh tanácskozásai.

Lukács László miniszterelnök tegnap délután fölkereste Justh Gyulát s

hosszasabban tanácskozott vele. Ma délután Justh Gyula keresi föl a miniszterelnököt és előterjeszti a Justh-párt kívánságait. Justh-párti körökben azt mondják, hogy a tanácskozások nem keesegtetnek eredménnyel, mert a Justh-párt nem fogadhatja el a miniszterelnök választójogi tervezetét. Irányadó politikusok azonban mégis biznak a megegyezésben, mert a miniszterelnök tervezete nem ultimátum, hanem csak terv, amely fölött egyezkedni lehet.

A „Titanic” katasztrófája.

Budapest, ápr. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Newyorkból jelentik, a szenátus elhatározta, hogy a „Carpathia” kapitányainak és matrózainak arany érdemeket adományoz azért a hősiesség magatartásért, melyet a „Titanic” utasainak megmentése körül tanúsítottak.

Elfogott rablógyilkos.

Budapest, ápr. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A váci esendőség ma Vácra elfogta Ivánits József és Benyó Ferenc földműveseket, akik annak idején Budakeszen meggyilkolták és kirabolták Simon Jánost.

TŐZSDE.

A Lloyd budapesti távirata április 23.

Buza (áprilisra)	23.72 — —
Buza (májusra)	— — — —
Rosz (áprilisra)	21.58 — —
Zab (áprilisra)	20.08 — —
Tengeri (áprilisra)	18.72 — —

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Segéd- könyvelő

azonnali belépésre
kerestetik

egy nagyobb helybeli ipar-
vállalatnál. Cim a kiadóban.

Irodai gyakornok

lehetőleg irodai gyakorlattal

felvétetik fizetéssel

helyben. Cim a kiadóban.

Hirdetéseket

jutányos árért közli a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1911. évi okt. hó 1-ső napjától.

ERKEZIK.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarra.			
Temesvár—Versec—Zombolyáról délelőtt		9:28	
Pancsováról délután		5:15	
Budapest—Szegedről reggel		6:32	
Budapest—Szegedről délután		5:04	
Szegedről délelőtt		9:42	
Budapest—Nagykikindáról este		9:45	
Szécsányból este		6:40	

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.			
Zombolya—Versec—Alibunár—Temesvárról este		8:15	
Módosról reggel		6:30	
Pancsováról reggel		8:10	
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel		8:23	
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon délután		4:19	
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon este		9:34	
Szécsányból este		6:40	

INDUL.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarról.			
Pancsovára délelőtt		8:10	
Pancsovára este		7:15	
Szeged—Budapestre délelőtt		10:03	
Szeged—Budapestre este		7:24	
Szegedre délután		1:12	
Nagykikinda—Budapestre reggel		5:30	

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.			
Zombolya—Temesvár—Versecről délután		4:15	
Temesvár—Versec—Antalfalva—Pancsova—Alibunára reggel		3:33	
Zombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		2:26	
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11:55	
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5:25	
Módosra reggel		6:31	
Zombolyára délelőtt		11:00	

Párdányi járás főszolgabírájától.
1374—1912. szám. 524—2.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye párdányi járáshoz tartozó **Felsőttele** községben megüresedett közig. **segédjegyzői** állásra ezennel pályázatot hirdetlek s felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzáam legkésőbb **május hó 5-éig** nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Az állással egybekötött javadalom a következő:

1. 800 korona fizetés.
2. 200 korona állami kiegészítés.
3. A községi jegyző által átengedendő melékjövdelem.

Kelt Párdányban, 1912. évi április hó 19-én.

Hertelendy, főszolgabíró.

ad 133—1912. szám. 521—3.2

Pályázati hirdetmény.

Nagyzezsény (ezelőtt Szerbneuzina) községben választás útján betöltendő a **segédjegyzői** állás.

Fizetés 1000 (ezer) korona. Ezenkívül alulírott jegyzőtől az összes melékjövdelem legalább 20 (husz) %-a.

Ha pedig a megválasztandó egyén kifogástalan magaviseletű lesz, fizetése fel fog emeltetni.

Felkérem azon okleveles jegyzőket, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket Steinbach Antal módosi főszolgabíró urhoz címezve **május 10-ig** alulírotthoz juttassák.

Megfelelő pályázó helyettesíteni fog. A túlnyomó számu szerb ajku lakosságra való tekintettel kívánatos a szerb nyelv bírása.

Nagyzezsény, 1912. április hó 20-án.

Trifunov, jegyző.

2958—912. tkvi szám. 527—1.1

Póthirdetmény.

Az alibunári kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint Ballan Milan és Borisev Velimir kevedobrai lakosok végrehajthatóknak Gavrilov Dusan kevedobrai lakos végrehajtást szenvedett ellen 340 kor. és jár iránti végrehajtási ügyében 1952—912. tkvi sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a kevedobrai 3037. sz. tkvben felvett 7. hrsz. 2 hold III. o. kaszálóra és 3. dülő 60. hrsz. 2 hold II. o. szántóra 291 korona kikialtási árban kevedobrára 1912. évi **április hó 30-ik napján** délelőtti 8 órára kitűzött árverés az 1881. évi IX. t.-c. 167. §-a alapján Grün Simon és fia nagybecskereki cég végrehajtható érdekében is 3470 kor., 900 kor., 200 tőkek és jár. álló követelésük s járulékaik kielégítése végett megtartani fog.

Alibunár, 1912. évi április hó 17-én.

Kossina s. k., kir. aljbíró.

Árverési hirdetmény.

Folyó évi május hó 2-án d. u. 3 órakor alulírott egyházközség irodájában a következő **üzlethelyiségek** és **lakások** lesznek nyilvános árverésen bérbe adva:

1. A Hunyadi-utcában lévő 615. ö. i. sz. házban lévő üzlethelyiség.
2. A 601., 602. és 653. ö. i. sz. házakban 1—1 üzlethelyiség.
3. A Buza-téren lévő egyházközségi házban 4 üzlethelyiség és 2 lakás.

Az árverelők a kikialtási ár 10%-át kötelesek bánatpénzül letenni. Ugy a kikialtási árak mint az egyéb árverési feltételek az egyházközség irodájában mindenkor d. e. 9—11 óra között megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1912. évi április hó 22.

Mojity Dragutin, Dr. Gyorgyevics Milos, jegyzőkönyvvezető. gör. kel szerb egyházközségi elnök.

4297—1912. tkvi szám. 525—1.1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Heiler Mór nagybecskereki lakos végrehajthatóknak öz. Fleinek Miklósné Quiring Borbála végrehajtást szenvedő ellen 256 korona tőkeköv. telés és jár. iránt folytatott ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén lévő, a nagybecskereki 2888. sz. tkvben A. I. 1. sor 2753—2754. hrszám alatt felvett 800 négyszögöl területű udvara és keire a rajta lévő 1664 sz. házzal 452 korona kikialtási árban **912 évi július hó 2. (keltő) napján d. e. 10 órakor** a kir. törvényszék árverési termében (földszint 25.) megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikialtási áron felül ígéretet senki sem tesz, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikialtási ár fele, illetve kétharmadánál vagyis 283 koronánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikialtási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverési felfüggeszti.

2. A vhn. 21. §-a értelmében a kincstár mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. t.-c. 10 §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerinti a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánó tartozik az ingatlan kikialtási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikialtási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő azonban a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Ha az árverelő ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ilyen árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikialtási árt meghaladja az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék tkvi irattárában és kifüggesztési tábláján és Nagybecskerek városházánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1912. évi április hó 12. napján.

Bödcher Dezső s. k. kir. törvényszéki bíró.

Kapható: Csikajó László gyógyszerárban és Kovács Sándor drogeriájában.

413—912. szám. 518—3.2

Hirdetmény.

Nagyzersebtelek község előjárósága ezenel közhírré teszi hogy a község határában gyakorolható **vadászati jogot** a f. évi április hó **30-án** d. e. 10 órakor a község ház tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen 1912. évi július hó 1-től terjedő 6 évi időtartamra bérbe fogja adni.

Az árverési feltételek Nagyzersebtelek község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Nagyzersebtelek, 1912. április 20.

Községi előjáróság.

1192—1912. 528—1.1

Árlejtési hirdetmény.

A vármegye alispánja 10673—1912. sz. rendeletével a **csávosi Temeshid** helyreállítási munkálatait engedélyezte.

A fentemlített munkálatok biztosítása céljából folyó évi **május hó 7-én** d. e. 11 órára a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt versenytárgyalás hirdettetük a következő feltételek mellett:

1. A versenytárgyaláson minden hazai iparos részt vehet. M iparának gyakorlatára hatósági engedéllyel bír. Azon pályázók, kik törvényes képesítéssel nem bírnak kötelesek ajánlatukban képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni.

Azon ajánlattevők, kik alulírott hivattal üzleti összeköttetésben még nem voltak, tartoznak megbízhatóságukat azon keresk. és iparkamarai bizonylattal igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az építési munkák a munkaátadás napjától számított 14 nap alatt megkezdendők és 2 hónap alatt befejezendők.

3. Az ajánlatok 5 pecséttel elzárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a csávosi Temeshid helyreállítási munkálataira” felirattal ellátva, legkésőbb a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig alulírott hivatalhoz nyújtandók be. Szabálytalanul kiállított vagy később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

4. Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előirt és az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzről kiállított adóhivatali nyugta esatolandó. Bánatpénzt az ajánlatokhoz esatolni nem szabad.

5. Az ajánlattevők ajánlataikkal az árlejtés napjától számított 30 napig maradnak kötelezettségben és bánatpénzük csakis a felsőbb hatóság döntése után fog visszaadni.

6. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek alulírott hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, egyébként ajánlattevők kívánságára a vonatkozó költségvetés 2 korona lemásolási díj fejében megküldetik.

7. A munka elnyerője a munka teljesítéséhez csakis a magyar szent korona országai területén előállított anyagokat és tárgyakat építhet be, a munkához pedig magyar honos műszaki erőket, iparosokat, munkavezetőket és munkásokat alkalmazhat.

Ezen kötelezettségben az alulírott hivatal közegei ellenőrzésének tartozik magát alávetni. Külföldről beszerzendő anyagok és tárgyakra indokolt esetekben csak a felsőbb hatóság adhat engedélyt.

8. Munkát elnyerő vállalkozó 5%-os bánatpénze a közszállítási szabályzat B/8. pontja értelmében 10%-ra mint biztosíték kipótlandó s ezen címen a jótállási határidő lejártáig visszatartatik.

9. Alulírott hivatal a beérkezett ajánlatok között, az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon dönt.

Nagybecskerek, 1912. április hó 13.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:

Vámos Ignac, kir. műszaki tanácsos.